Työelämä
Mikko Räsänen

25.10.2016

Eduskunnan työ- ja elinkeinojaostolle

HALLITUKSEN ESITYS VALTION TALOUSARVIOKSI 2017 (HE 134/2016 VP)
Työllisyyden hoito

1. Esityksessä myönteistä

Hallituksen talousarvioesityksessä on myönteistä työllisyyden edistämisen kannalta seuraavat asiat:

+ tuloverotusta kevennetään etenkin kilpailukykysopimuksen kattavuuden perusteella
+ työllisyyttä pyritään edistämään työttömyysturvan kannustavuutta parantamalla (HE 210/2016 vp)
+ hallitus on päättänyt asettaa kannustinloukkutyöryhmän
+ työkokeilumahdollisuuksia laajennetaan
+ ratkaisu olla korottamatta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja sekä eräiden asiakkaiden asiakasmaksujen alennus
+ yrittäjävähennys
+ maksuperusteinen arvonlisävero
+ kotitalousvähennyksen korotus

2. Esityksen puutteita ja epätarkoituksenmukaisuuksia

Talousarvioesityksessä on kuitenkin myös monia puutteita ja epätarkoituksenmukaisuuksia. Näitä ovat muun muassa seuraavat:

– julkisen talouden velkaantuminen jatkuu eikä näköpiirissä ole vielä ratkaisuja, joilla velkaantuminen loppuu
– hallituksen 72 prosentin työllisyysastetavoitetta ei esityksen toimeenpanolla saavuteta. Jotta tavoite ei karkaa lopullisesti, uudet toimet ovat välttämättömiä. Työllisyyspaketti ei siihen riitä, vaikka onnistuisi 100-prosenttisesti

- lisäsäästöt koulutuksesta ovat yksiselitteisesti kilpailusopimuksen vastaisia.
- palkkatuki on vaikuttavuudeltaan huono työllisyyden edistämisen keino; palkkatuen rahoitusta tulee supistaa ja esitetty rahoitusmuutos hylätä
- työnantajat eivät palkkaa -edes tuella- henkilöitä, joiden eivät usko kykenevän tarjolla oleviin tehtäviin. Siten tuki vuotaa työnantajalle. Palkkatukien käyttö vaikuttaa lähinnä valikoitumiseen: tuettava henkilö palkataan ennen muita.
- ikääntyneiden kertaluonteista eläketukea ei tule toteuttaa, koska sen haitat ovat olennaisesti marginaalisia hyötyjä suuremmat
- hallitus on ilmoittanut pienituloisimmille palkansaajille annettavasta 30 miljoonan euron tuesta, jolla kompensoidaan kilpailukykysopimuksen maksunkorotusten vaikutuksia; tuelle ei ole asiallisia perusteita eikä sitä siksi pidä toteuttaa
- naispuolisten työntekijöiden työnantajille tuleva 2 500 euron kertakorvaus liittyy hallituksen toimenpidepakettiin, jonka tarkoituksena on alentaa yritysten yksikkötyökustannuksia. Hallituksen esittämä malli johtaa kuitenkin yritysten yksikkötyökustannusten nousuun, koska yksityinen sektori rahoittaa kertakorvauksia enemmän kuin saa niitä. Ongelma poistuisi muuttamalla kertakorvauksen rahoitusta siten, että julkisen sektorin työnantajat rahoittaisivat julkisen sektorin työnantajien saamat korvaukset ja vastaavasti yksityinen sektori omansa
- työnvälityksen määräaikaishaastattelujen järjestämisessä hallitus ei aio hyödyntää yksityisten yritysten panosta ja osaamista, vaikka Uudenmaan TE-toimiston yksityisen työnvälityksen kokeilussa työllistymisprosentti on tällä hetkellä niinkin vahva kuin 61,5 prosenttia